

تأثیر مداخله گروهی مبتنی بر برنامه دی‌روزیر بر کاهش مشکلات برون‌ریزی‌شده کودکان مبتلا به اُتیسْم با عملکرد بالا

Effects of Social Skills Group Intervention Based on DeRosier Program on Decreasing Externalizing Behavior Problems in Autistic Children with High Functioning

Afsaneh Rahimi, M.A.

Isfahan University

Ahmad Yarmohamadian, Ph.D.*

Isfahan University

Ahmad Abedi, Ph.D.

Isfahan University

Salar Faramarzi, Ph.D.

Isfahan University

افسانه رحیمی

دانشگاه اصفهان

دکتر احمد یارمحمدیان

دانشگاه اصفهان

دکتر احمد عابدی

دانشگاه اصفهان

دکتر سالار فرامرزی

دانشگاه اصفهان

چکیده: با توجه به افزایش میزان شیوع اختلال طیف اُتیسْم، متخصصان نیازمند دسترسی و بررسی برنامه‌هایی هستند که با هدف بهبود مشکلات اساسی این کودکان طراحی شده‌اند. پژوهش حاضر به بررسی اثربخشی مداخله گروهی مبتنی بر برنامه دی‌روزیر بر کاهش مشکلات برون‌ریزی‌شده کودکان مبتلا به اُتیسْم با عملکرد بالا پرداخته است. این پژوهش در چارچوب طرح تک‌آزمودنی و با استفاده از روش (A-B-A) اجرا شد. جامعه آماری این پژوهش از کودکان مبتلا به اُتیسْم با عملکرد بالا در شهر اصفهان تشکیل می‌شد. با استفاده از نمونه‌گیری هدفمند، ۳ دانش‌آموز انتخاب شدند. خط پایه عملکرد آنان با استفاده از خرده‌مقیاس مشکلات برون‌ریزی‌شده (مقیاس درجه‌بندی بهبود مهارت‌های اجتماعی (SSIS) ترسیم شد. جلسات آموزشی در قالب ۲۰ جلسه ۴۰ دقیقه‌ای به‌وسیله محقق برگزار گردیدند. ارزیابی‌ها حین درمان، و به‌منظور پیگیری نتایج آموزش، یک ماه بعد به‌وسیله مربی ویژه این کودکان به عمل آمد. براساس نتایج تحلیل دیداری داده‌ها، این برنامه در زمینه کاهش مشکلات رفتاری برون‌ریزی‌شده درصد داده‌های ناهمپوش (PND) برای آزمودنی‌ها به ترتیب، ۱۰۰٪، ۸۵/۷۱٪، ۱۰۰٪ مؤثر بوده است. نتایج به‌دست آمده از درصد داده‌های بالاتر از میانه (PEM)، جفت‌های ناهمپوش (NAP)، تای کندال همراه با یو مان - ویتنی (TauU) (حداقل ۸۵٪) حاکی از اثربخشی این برنامه است. بر این اساس، بهبود مهارت‌های اجتماعی در بافت گروهی و با ترکیب روش‌های شناختی - رفتاری و یادگیری اجتماعی، رشد تجارب ارتباطی مثبت و کاهش مشکلات رفتاری را برای این گروه از کودکان به‌دنبال خواهد داشت.

Abstract: Due to the increased prevalence of autism spectrum disorder, professionals need to access and study programs which are de-signed to improve fundamental problems of these children. The present study has investigated the effectiveness of a social skills group intervention based on DeRosier Program for decreasing externalizing behavior problems in children with high functioning autism. The study was done as a single-subject design using the A-B-A method. The statistical population consisted of children with high-functioning autism in Isfahan. Three students were selected using a purposeful sampling. The base-lines were drawn up using a subscale of Externalizing Behavior Problems (Social Skills Improvement System Rating Scales) (SSIS). There were 20 training sessions, each for 40 minutes which were held by the researcher. The evaluations were completed during the treatment and followed up by one the child specialist teacher one month later. Based on the results of the visual analysis of the data, this program has been effective in reducing behavioral problems (PND for participants respectively, 100%, 85.71%, and 100%). The results from PEM, NAP, TauU (at least 0.85%) indicate the effectiveness of this program. Therefore, the improvement of social skills in a group-based intervention has led to the growth of positive communicative experiences and reduced be-havioral problems for this group of children.

کلیدواژه‌ها: مداخله گروهی مهارت‌های اجتماعی؛ مشکلات برون‌ریزی‌شده؛ اختلال اُتیسیم با عملکرد بالا؛ مقیاس درجه‌بندی بهبود مهارت‌های اجتماعی

Keywords: social skills group intervention; externalizing behavior problems; high functioning autism; Social Skills Improvement System Rating Scales

صفحات: ۳۴-۵۷

---

*a.yarmo@edu.ui.ac.ir